

Departement deontologie
Adviezen in deontologische kwesties

Het departement deontologie dient de stafhouders en raden van de Orde van advies, adviezen die ook - met goedkeuring van de betrokken opdrachtgevers – worden verspreid naar de overige Vlaamse balies.

1/VVB/Dep. Deontologie/68

Aanwezigheid in kantoor van notaris van een technisch raadsman bij vereffening-verdeling - geen deontologische bezwaren tenzij het om een zaakwaarnemer gaat

Ik dank U voor uw fax van 2 maart ll., waarin U volgende problematiek uiteen zet :

1. Naar aanleiding van een gerechtelijke vereffening en verdeling van een ontbonden huwelijksstelsel na echtscheiding op grond van bepaalde feiten worden de beide echtgenoten samen met hun raadsliden opgeroepen voor de in het echtscheidingsvonnis aangestelde notaris, voor het proces-verbaal van opening van werkzaamheden.

Op gestelde dag en uur verschijnen de beide partijen, alsmede ook hun respectieve raadsman.

2. Aangezien de regeling van vereffening en verdeling niet alleen betrekking heeft op de gewone problematiek van verdeling van roerende goederen en onroerend goed, maar ook op de regeling van een vennootschap en een persoonlijke handelszaak ingeschreven op naam van de andere partij, wenste cliënte een beroep te doen op haar technisch raadsman, zijnde een erkend accountant, met vraag aan deze laatste haar eveneens bij te staan bij de gerechtelijke vereffening, specifiek met het oog op de regeling van het boekhoudkundig aspect van deze handelszaak.
3. De advocaat-raadsman van de ex-echtgenoot, tegenpartij verzet zich bij de notaris ten zeerste tegen de aanwezigheid van naast de advocaat-raadsman van cliënte van dergelijk technisch raadsman-accountant.

Uiteindelijk werd de vergadering afgeblazen, aangezien tegenpartij zich steeds maar bleef verzetten tegen de aanwezigheid, medewerking en bijstand door deze technisch raadgever.

Volgens hem was dit deontologisch helemaal niet toegelaten en dient de notaris overigens ambtshalve deze persoon uit de werkzaamheden te weren.

4. De situatie is wel bekend van de gerechtelijke expertises waar de partijen een persoonlijk technisch raadsman meebrengen welke steeds toegelaten wordt tot de expertisehandelingen en welke in contact en in correspondentie treedt met de gerechtsexpert, vanzelfsprekend voor zover de regel van de tegensprekelijkheid van de mededelingen wordt geëerbiedigd.

Ik meen dat het als een recht van de verdediging kan worden aangemerkt dat in technische materies partijen, ook wanneer ze een advocaat hebben, een beroep kunnen doen op een technisch raadsman die op technisch vlak kan discuten met de gerechtsexpert.

5. In de deontologie van de advocaten komt m.i. geen enkele regel voor die zou verbieden dat ter gelegenheid van samenkomsten met de notaris over een vereffening en verdeling, die betrekking heeft op de regeling van een vennootschap en een persoonlijke handelszaak en waar dus boekhoudkundig werk aan te pas komt, partijen zich kunnen laten bijstaan door een boekhoudkundig expert, een accountant of een bedrijfsrevisor.

Juist omdat het om technische materies gaat lijkt het evident tot de rechten van de verdediging te behoren dat partijen zich door technisch bevoegde personen laten bijstaan en dat de notaris deze personen ook zou aanvaarden, niet als vertegenwoordigers maar minstens als technische raadgevers van de partijen.

In de deontologie van de advocaten is er geen enkele regel die zich daartegen zou verzetten.

6. Wat de deontologie van de notarissen betreft, meen ik dat er evenmin enige regel bestaat die de notaris zou verplichten in dergelijk geval de technische raadgevers ambtshalve uit de werkzaamheden te weren.

Bovendien gaat het, indien het om erkende accountants of bedrijfsrevisoren gaat, om personen die een persoonlijk beroepsgeheim hebben, zodat vanuit dat oogpunt geen bezwaren kunnen geopperd worden.

Ik heb wel kennis van het feit dat door notarissen zaakwaarnemers in het verleden werden geweerd uit dergelijke gesprekken, doch de reden daarvan is het verbod dat op zaakwaarnemers rust om de partijen bij te staan, te vertegenwoordigen in procedures, wanneer zij zich bemoeien met de leiding van het proces en taken van advocaten, of die advocaten normaal uitvoeren op zich nemen (Hof van Beroep Brussel, 1 oktober 1987, Jur. Liège, 1987, 1453).

Zowel voor de advocaten als voor de notarissen geldt er bovendien een deontologische regel dat ze zich met zaakwaarnemers niet mogen inlaten en zaakwaarnemers niet als vertegenwoordigers van de partijen mogen aanvaarden.

Derhalve geldt er een uitzonderingsregime voor de zaakwaarnemers in de deontologie van beide beroepen.

Deze regels kunnen niet zonder meer worden toegepast op personen die geen zaakwaarnemers zijn doch slechts de technische raadslieden van de partijen, en die, zoals accountants en bedrijfsrevisoren zelf ressorteren onder een wettelijk geregeld beroep, met een eigen deontologie en tuchtoverheden.

Ik meen derhalve dat er geen bezwaar bestaat dat partijen zich in dergelijke handelingen van vereffening en verdeling op technisch vlak laten bijstaan door accountants of bedrijfsrevisoren voor zover deze zich houden aan hun specifieke opdracht en zich niet moeien met de taken die aan een advocaat voorbehouden zijn in het kader van de procedure van vereffening-verdeling.

Stafhouder Jo STEVENS
Bestuurder departement deontologie

Maart 2000